

De reumatoloog

Inhoud

Inleiding	3
Reumatische ziekten	3
Artritis	3
Bindweefselziekten of systeemziekten	3
Artrose	3
Weke delen-reuma	3
Pijnsyndromen	4
De reumatoloog	4
Onderzoek en behandeling door een reumatoloog	5
Samenwerking	6
Tot slot	7
Vragen	7
Meer informatie	7

Ieder jaar bezoekt een groot aantal mensen de huisarts met klachten van het bewegingsapparaat (gewrichten, spieren, pezen en botten). Vaak is de huisarts in staat de diagnose te stellen en de aandoening te behandelen, maar in sommige gevallen zal hij/zij verwijzen naar een medisch specialist.

Eén van deze medisch specialisten is de reumatoloog. Ook andere medisch specialisten (zoals een internist of orthopedisch chirurg) kunnen doorverwijzen naar een reumatoloog. Deze folder geeft informatie over wat reumatische ziekten zijn, wat een reumatoloog is en wat hij/zij doet.

Reumatische ziekten

De naam 'reuma' is een verzamelnaam voor ruim 100 verschillende reumatische ziekten zoals onder meer ontstekingen van spieren, pezen, gewrichten, botten en/of inwendige organen. De reumatische ziekten worden wel onderverdeeld in de volgende groepen:

Artritis

Artritis betekent gewrichtsontsteking: een gewricht is gezwollen, pijnlijk, beperkt in beweeglijkheid, stijf (met name 's ochtends) en warm (slechts zelden rood). Artritis kan door vele oorzaken ontstaan. Zo is bijvoorbeeld jicht een artritis. Ook infecties kunnen artritis veroorzaken.

Bindweefselziekten of systeemziekten

Bij bindweefsel- of systeemziekten kunnen naast gewrichtsontstekingen ook ontstekingen van ogen, bloedvaten, huid en interne organen optreden. Het gaat hierbij dus vaak om meer dan alleen aantasting van het bewegingsapparaat. Voorbeelden van systeemziekten zijn Reumatoïde Artritis, Systemische Lupus Erythematodes, Ziekte van Sjögren, Sclerodermie en Vasculitis.

Artrose

Artrose (ook wel gewrichtsslijtage genoemd) is het gevolg van het verloren gaan van kraakbeen waarmee de uiteinden van botten zijn bekleed. Dit leidt tot pijn, stijfheid, functiebeperking en soms ook tot ontsteking in de aangedane gewrichten. In het reparatieproces wordt aan de randen van het gewricht extra bot afgezet. Helaas treedt er geen herstel van het kraakbeen op.

Weke delen-reuma

Weke delen-reuma is een verzamelnaam voor allerlei reumatische aandoeningen van pezen, peesaanhechtingen, banden, slijmbeurzen en spieren. Voorbeelden van weke delen-reuma zijn een tenniselleboog of een pijnlijke schouder.

Pijnsyndromen

Naast de klassieke reumatische ziekten die gepaard gaan met ontstekingen zijn er ook aandoeningen die, voor zover bekend, niet gepaard gaan met ontstekingen. Vaak is er bij uitgebreid onderzoek (bloedonderzoek, lichamelijk onderzoek, röntgenonderzoek) ook géén duidelijke afwijking te vinden. Het is dus nog steeds de vraag of deze aandoeningen wel beschouwd moeten worden als reumatische aandoeningen. Voorbeelden hiervan zijn: chronische lage rugpijnklachten (Lumbago) en Fibromyalgie (combinatiebeeld van pijnklachten en moeheid).

De reumatoloog

De reumatoloog is opgeleid in de interne geneeskunde en heeft zich daarna speciaal gericht op aandoeningen van het bewegingsapparaat. Gedurende zijn/haar opleiding heeft de reumatoloog zich verdiept in ziekten van inwendige organen zoals longen, lever en hart. Hierdoor is hij/zij bij uitstek toegerust voor het behandelen van ziekten waarbij én inwendige organen én het bewegingsapparaat zijn aangedaan. Hij/zij is als het ware de internist voor aandoeningen van het bewegingsapparaat.

Veel reumatologen verrichten zelf wetenschappelijk onderzoek naar de oorzaak van reumatische ziekten en naar nog betere behandelwijzen van deze aandoeningen. In tegenstelling tot de orthopedisch chirurg voert de reumatoloog geen operaties uit. Een aantal aandoeningen kan zowel door de reumatoloog als door de orthopedisch chirurg worden gezien zoals ontstekingen van pezen of slijmbeurzen.

Onderzoek en behandeling door een reumatoloog

Een huisarts of andere medisch specialist kan u verwijzen naar de reumatoloog. De reumatoloog zal u vragen uw klachten vanaf het begin te vertellen, waarna hij/zij aanvullende vragen zal stellen. Deze vragen zijn bedoeld om een goed beeld te krijgen van de onderliggende ziekte en de mogelijke oorzaken er van. Daarna volgt het lichamelijk onderzoek zo nodig aangevuld met onderzoek van bloed en urine, röntgenfoto's en scans. Het is mogelijk dat de reumatoloog vloeistof en/of een stukje weefsel uit een gewricht haalt.

Nadat de reumatoloog de gegevens en de uitslagen van het onderzoek heeft ontvangen zal hij/zij zo goed mogelijk een diagnose stellen. Daaruit volgen de mogelijkheden van behandeling en een indruk van de toekomstverwachting (prognose). Enkele reumatische ziekten zijn moeilijk in een vroeg stadium te ontdekken. Meestal zijn dan meer bezoeken aan de reumatoloog nodig om tot de diagnose te komen en vervolgens een behandeling in te stellen. Het zo vroegtijdig mogelijk ontdekken van een reumatische ziekte is echter van groot belang voor de behandeling en de prognose van de aandoening. Dat is vooral van belang bij die ziekten waarbij gewrichtsschade kan optreden zoals bijvoorbeeld bij reumatoïde artritis. Veel reumatische ziekten treden in minder ernstige vormen op en reageren zeer goed op behandeling.

Vaak kan de huisarts met adviezen van de reumatoloog de controle en eventuele behandeling weer overnemen. Sommige reumatische ziekten gaan zelfs vanzelf weer over. Toch gaat een belangrijk deel van de reumatische ziekten, zeker als ze gepaard gaan met ontsteking, echter niet over ondanks de behandeling. Deze ziekten zijn blijvend (chronisch) van aard, hebben vaak een wisselend beloop en moeten vaak langdurig worden behandeld, soms met (een combinatie van) lichtere of zwaardere medicijnen. Een dergelijke behandeling is niet alleen gericht op de klachten maar voorkomt ook de bij sommige vormen van reumatische ziekten optredende vergroeiing en invaliditeit. Voor een aantal patiënten met reumatische ziekten is regelmatig bezoek aan de reumatoloog en trouwe inname van medicijnen soms jarenlang noodzakelijk. De reumatoloog kan de patiënt en zijn familie uitleg geven over de chronische ziekte en hen helpen hiermee om te gaan. De reumatoloog is vaak voor een lange periode bij de patiënt en zijn problemen betrokken. Tussen de patiënt met een chronische reumatische ziekte en de reumatoloog bestaat dan ook een duurzame relatie.

De reumatoloog heeft veel contacten met andere hulpverleners en richt zijn/haar aandacht niet alleen op de medische klachten van de (chronisch) 'reuma'patiënt, maar ook op de kwaliteit van leven, het maatschappelijk functioneren en het voorkómen van onnodige economische schade voor de

patiënt en de maatschappij. Hierdoor is de reumatoloog bij uitstek geschikt om een individueel op de patiënt gericht behandelplan op te stellen.

Samenwerking

De reumatoloog werkt bij onderzoek en behandeling van reumatische ziekten samen met andere artsen, zoals huisarts, orthopedisch chirurg, kinderarts, plastisch chirurg, neuroloog, dermatoloog en revalidatiearts. Daarnaast organiseert hij/zij de zorg rond de patiënt en benut de bekwaamheden van hulpverleners zoals de reumaconsulent, ergotherapeut en fysiotherapeut. Teamwork is belangrijk wegens het chronische, moeilijke en ernstige karakter van bepaalde reumatische ziekten.

De reumaconsulent is een gespecialiseerde verpleegkundige die de reumatologische behandeling ondersteunt. De consulent kan problemen ontstaan door reumatische ziekten bespreken, oplossingen zoeken, behandelingen verduidelijken, aanvragen doen, overleg plegen met allerlei instanties, en dergelijke.

De fysiotherapeut gebruikt voornamelijk een combinatie van oefeningen, massage, warmte en koude applicaties en adviezen voor het verbeteren van de beweeglijkheid en de spierkracht en het verminderen van pijn. De ergotherapeut adviseert hoe de dagelijkse bezigheden het best kunnen worden uitgevoerd rekening houdend met de conditie van spieren en gewrichten. Ook kan de ergotherapeut hierbij aanpassingen en hulpmiddelen verzorgen.

Andere hulpverleners zijn de podotherapeut, orthopedisch schoenmaker/instrumentmaker, diëtist, maatschappelijk werker en psycholoog.

Tot slot

Deze folder geeft slechts algemene informatie over de reumatoloog en de reumatische ziekten. Hoe meer u over uw aandoening en behandeling weet, des te beter u er mee om kunt gaan.

Vragen

Wanneer u na het lezen van deze informatie nog vragen heeft, zal uw behandelend reumatoloog deze graag beantwoorden.

Polikliniek reumatologie:

dr. E.A.J. Dutmer

dr. M.J. Rood

dr. J.N. Stolk

dr. D.F. van Breukelen

Telefoonnummer (0318) 43 43 43 / 43 53 00

Meer informatie

Voor algemene vragen, adviezen en informatie over leven met reuma en lotgenotencontact kunt u tevens terecht bij:

De Reumalijn, telefoon 0900 20 30 300 (3 cent per minuut bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 10.00 tot 14.00 uur).

E-mail: info@reumafonds.nl